

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
मंगळवार, दिनांक २५ जुलै, २०२३
(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

(अ) तारांकित प्रश्न

(ब) अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी क्रमांक १५२ ते १८० सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

दोन : कागदपत्र सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

मुख्यमंत्री : महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांचा सन २०२१-२०२२ चा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : औचित्याचे मुद्दे (असल्यास)

चार : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

(मंगळवार, दिनांक १८ जुलै, २०२३ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली परंतु पुढे ढकलण्यात आलेली लक्षवेधी सूचना क्रमांक (१))

(१) सर्वश्री. सुनिल केदार, बाळासाहेब थोरात, विजय वडेटीवार, अस्लम शेख, प्रा.वर्षा गायकवाड, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), सर्वश्री. अमित देशमुख, विकास ठाकरे, अमीन पटेल, भास्कर जाधव, डॉ. जितेंद्र आढाड, श्री.अनिल देशमुख, अॅड. आशिष शेलार, सर्वश्री प्राजक्त तनपूरे, चेतन तुपे, रविंद्र वायकर, श्रीमती श्वेता महाले, श्री. संजय केळकर, डॉ. राहूल पाटील, सर्वश्री. वैभव नाईक, सुनिल प्रभू, अतुल भातखळकर, योगेश सागर, नाना पटोले, अजय चौधरी, मोहन मते, दिलीप मोहिते-पाटील, रोहित पवार, उदयसिंग राजपुत, संजय गायकवाड, प्रकाश सुर्वे, प्रताप सरनाईक, अबू आजमी, सुभाष देशमुख, दौलत दरोडा, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नागपूर येथील विदर्भ ट्रॅव्हल्सची ए एच २९ बीई १८१९ ही वातानुकूलित बस दिनांक ३० जून, २०२३ रोजी नागपूरहून हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे समृद्धी महामार्गाने सायंकाळी ३२ प्रवाशांना घेऊन पुण्यासाठी निघाली असणे, रात्री वाशिम जिल्हयातील कारंजा येथील राधाकृष्ण हॉटेलमध्ये बसमधील प्रवाशांनी जेवण करणे, त्याठिकाणावरून बसचा चालक बदलणे, कारंजाजवळ असलेल्या इंटरचेंजवरून बस हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे समृद्धी महामार्गावर पुण्याला जाण्यासाठी मार्गस्थ

होणे, सिंदखेड राजाकडे जातांना मध्यरात्रीनंतर दिडच्या सुमारास पिंपळखुटा गावानजीक भीषण अपघात होऊन बसला आग लागणे,या भीषण आगीत २५ प्रवासांचा होरपळून मृत्यू होणे तर ७ जण गंभीर जखमी होणे, बुकिंग घेतांना प्रवाशांची पूर्ण नावे घेतलेली नसल्यामुळे बसमध्ये असलेल्या प्रवाशांची नोंद ट्रॅव्हल्स एजन्सीकडे नसणे, त्यामुळे होरपळून मृत्यू झालेल्या २५ जणांची ओळख पटविणे प्रशासनाला त्रासदायक ठरणे, अपघातग्रस्त ट्रॅव्हल्स ही पोलीस उपनिरिक्षकांच्या पत्नीच्या नावाने असणे, सदर बसकडून ११ वेळा वाहतूक नियमांचा भंग करण्यात येणे, या बसची पीयूसी मुदत माहे मार्च, २०२३ मध्ये संपलेली असतांना सुध्दा सदर बस राजरोसपणे प्रवाशांना घेऊन प्रवास करणे, बसचा अपघात झाल्यानंतर विम्याची रक्कम मिळविण्यासाठी सदर ट्रॅव्हल्स एजन्सीच्या मालकाकडून जळलेल्या बसची चक्क दिनांक १ जुलै, २०२३ रोजी यवतमाळ येथील एका पीयुसी केंद्रावरून पीयुसी काढण्यात येणे, नियमानुसार पीयुसी काढतांना वाहनाची तपासणी करूनच पीयुसी देणे बंधनकारक असतांना सुध्दा नियमांची पायमल्ली करून पीयुसी हस्तगत करणे, परिवहन विभागातील अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने व आर्थिक देवाणघेवाणातून राजरोसपणे अनेक नियमबाह्य ट्रॅव्हल्स एजन्सीच्या बसेस प्रवाशांना घेऊन वाहतूक करणे, यातील अनेक बसेस या शासकीय अधिकारी-कर्मचाऱ्यांच्या गुंतवणूकीतून असणे, यात मोठ्या प्रमाणात आरटीओ व पोलिस विभागातील अधिकाऱ्यांचा समावेश असल्याने नियमबाह्य सुरू असलेल्या ट्रॅव्हल्सची कोणतीही चौकशी न करता राजरोसपणे प्रवाशांना घेऊन रस्त्यावर वाहतूक करणे, नागपूर वरून मुंबईकडे जाण्यासाठी चांगला रस्ता असतांनासुध्दा व नागरिकांची मागणी नसतांना सुध्दा हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे समृद्धी महामार्गाची निर्मिती करण्यात येणे, या महामार्गाच्या निर्मितीसाठी करोडो रूपये खर्च करण्यात येणे, अनेक शेतकऱ्यांची फसवणूक करून अधिकाऱ्यांनी व भुमाफीयांनी शेतकऱ्यांच्या जमिनी शेतकऱ्यांकडून काडीमोल भावाने खरेदी करून शासनास दामदुप्पटीने विकणे, या रस्त्याच्या कामासाठी कंत्राटदाराकडून वापरण्यात आलेल्या रेंती, माती, मुरूम यावरील करोडो रूपांचा महसूल शासनाने माफ करून कंत्राटदारांना फायदा करून देणे, रस्ते हे विकासाचे प्रतीक असतात असे म्हटले जाते मात्र विकासाचे हेच प्रतीक विनाशाचे कारण बनल्याचे भयावह चित्र गेल्या काही दिवसांपासून बघायला मिळणे, दिनांक ११ डिसेंबर, २०२२ ते दिनांक १ जुलै, २०२३ या २०१ दिवसांत १,२८७ अपघात झाले असून ९५ पेक्षा अधिक निरपराध व्यक्तींना आपले प्राण गमवावे लागणे, या अपघातामुळे अनेकांची कुटूंब उध्वस्त होत असल्यामुळे नागरिकांत पसरलेले भितीचे वातावरण, त्यामुळे उपरोक्त प्रकरणाची उच्चस्तरिय अधिकाऱ्यांमार्फत सखोल चौकशी करण्याची व संबंधितांवर कठोर कारवाई करण्याची मागणी नागरिकांनी करणे, मात्र या मागणीकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, त्यामुळे नागरिकांत पसरलेला तीव्र असंतोष व नाराजाची भावना, परिणामी या गंभीर प्रकरणी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(सोमवार, दिनांक २४ जुलै, २०२३ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली परंतु पुढे ढकलण्यात आलेली लक्षवेधी सूचना क्रमांक (२))

(२) श्री.बळवंत वानखडे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अमरावती शहरातील आंबेडकरी जनतेचे श्रद्धास्थान असलेले इर्विन चौक येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुतळ्यालगतची खाजगी जागा पुतळा परिसर सौंदर्यीकरणाकरीता संपादित करणेबाबत मनपा स्थायी समिती ठराव क्र.६, दिनांक १३ एप्रिल, २०१२ (कायम दिनांक २१ एप्रिल, २०१२) अन्वये ठराव मंजूर करण्यात आलेला असणे, अमरावती शिट क्र.४८ भूखंड क्र. ५ (भाग) या जागेवर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा पुतळा सद्यस्थितीत स्थित असणे या जागेचे उत्तरेस शिट क्र.४१ भूखंड क्र. १ (भाग) या जागेवर पुर्वी पेट्रोलपंप असणे, आज रोजी सदर जागा खुल्या स्वरूपात असून सदर जागा खाजगी मालकीची असणे, सदर जागेवर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जीवनावरील म्युरल (भिंती शिल्प) व परिसराचे सौंदर्यीकरण करण्याचे काम महानगरपालिकेमार्फत प्रस्तावित केलेले असणे, सदर जागा संपादित करून देण्याबाबतचा प्रस्ताव जिल्हा प्रशासनाकडे पत्र क्र.८३१, दिनांक ८ एप्रिल, २०१५ अन्वये जिल्हा प्रशासनाकडे सादर करणे, सदर जागेचे भूसंपादनाच्या अनुषंगाने महानगरपालिका, अमरावतीमार्फत भूसंपादन अधिकारी, अमरावती यांचेकडे आस्थापना शुल्क, मोजणी शुल्क तसेच भूसंपादनाचा एकूण खर्च रु.३,३९,९८,६६०/- रक्कम धनादेशाद्वारे जमा केलेला असणे, त्यानंतर भूसंपादन अधिनियम कलम १९ ची अधिसूचना दिनांक ३१ मे, २०१६ ला भूसंपादन अधिकारी, अमरावती यांनी प्रसिध्द केलेली असणे, अमरावती शहराची प्रारूपविकास योजना (दु.सु.) मध्ये सादर जागे मध्ये M-३३ अन्वये आरक्षण क्र. ९७(A) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुतळा परिसर सौंदर्यीकरणाकरीता प्रस्तावित असून त्याला शासनाची मान्यता असणे, परंतु अद्यापही सदर जागेचे भूसंपादन करून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुतळा परिसरातील सौंदर्यीकरणांसाठी उपलब्ध करून देणेबाबत शासनामार्फत विलंब होत असणे, यामुळे शहरातील तसेच जिल्ह्यातील आंबेडकरी जनता तसेच विविध संघटनांमध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) डॉ.भारती लव्हेकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"वसोवा विधानसभा मतदारसंघातील अंबरनाथ टॉवर ते वामनराव महाडिक मार्ग (एस.व्ही.पी. नगर) हा उड्डाणपूल बनविण्याचे काम गेल्या अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असणे, या संदर्भात सर्व परवानग्या मिळूनही अद्यापपर्यंत हे काम सुरू झालेले नसणे, वन खात्याच्या सर्व परवानग्या मिळालेल्या असूनही या उड्डाणपुलाचे काम

प्रगतीपथावर नसणे, यामुळे मोठ्या प्रमाणावर वाहतुकीची कोंडी होणे, वन विभागाच्या परवानगीप्रमाणे जागा ताब्यात मिळवण्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेचा १२ लाख रुपयांचा निधी वन विभागाकडे ई-पोर्टल बंद असल्यामुळे वर्ग झालेला नसणे, मुंबई महापालिकेने वनविभागाकडून जागेचा आगाऊ ताबा मिळण्यासाठी पत्र व्यवहार करण्याबाबत साशंकता असणे, जुन्या टेंडरप्रमाणेच कंत्राटदार काम करणार आहे की नवीन टेंडर निघणार आहे याचा खुलासा होणे गरजेचे असणे, सदर काम लवकरात लवकर पूर्ण करण्याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व उपाययोजना."

(४) **श्री.भिमराव तापकीर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"पुणे महानगरपालिका हद्दीमध्ये समाविष्ट ११ गावांमध्ये १८२ किलोमीटर लांबीची मलवाहिनी विकसित करण्याच्या मास्टर प्लॅनमधील ड्रेनेज व्यवस्थेमधील शिवणे उत्तमनगर/४.७ किमी/२.२ किमी, धायरी/६.१ किमी/३.५ किमी, आंबेगाव खुर्द/६.८ किमी/२.९ किमी, आंबेगाव बुद्रुक/५.२ किमी/४.२ किमी ही छोट्या व्यासाची/मोठ्या व्यासाची लाईन टाकणे या कामांमध्ये मोठ्या प्रमाणात अनियमितता असणे, ही कामे दर्जाहीन असल्याने समाविष्ट गावांचा विकास करताना तो नियोजनबद्ध आणि भविष्याच्या गरजा लक्षात घेऊन होत नसल्याचे दिसून येत असणे, सदरील कामे दर्जेदार नसून वेळेत पूर्ण होण्याची शक्यता कमी असल्याने या प्लॅन मधील कामांची सखोल चौकशी करण्याची आवश्यकता, तसेच खडकवासला विधानसभा मतदारसंघात इतर शहरी भागात प्रामुख्याने सिंहगड रस्ता, बिबेवाडी, बालाजीनगर, कात्रज, धनकवडी, आंबेगाव खुर्द, वारजे माळवाडी, बावधन, भुसारी कॉलनी, कर्वेनगर व कोथरूड क्षेत्रीय कार्यालय, वारजे-कर्वेनगर क्षेत्रीय कार्यालय, धनकवडी-सहकारनगर क्षेत्रीय कार्यालय, कोंढवा-येवलेवाडी, सिंहगड रस्ता क्षेत्रीय कार्यालय, बिबेवाडी क्षेत्रीय कार्यालय यांच्या माध्यमातून होणाऱ्या वार्डस्तरीय आणि महानगरपालिका मुख्यखाते यांच्याकडून होत असलेली ड्रेनेज लाईन टाकणे व दुरुस्तीची कामे आणि नाले सफाई कामे केवळ कागदोपत्री दाखविलेली असणे, आजमितीस याभागातील नाल्यांमध्ये तुडुंब घाण, कचरा साचला असून कामाचे टेंडर निघाल्यापासून काम पूर्ण होईपर्यंत ती कामे प्रभाग आणि मुख्यखाते स्तरावर सुरू असून ती देखाव्यापुरती होत असल्याच्या तक्रारी असणे, न केलेल्या कामांची देयके अदा करण्यात आलेली असणे, महापालिका आयुक्तांच्या आदेशाला संबंधित विभागांनी सोयीस्करपणे दुर्लक्ष केल्याचे निदर्शनास येणे, सर्व ड्रेनेज लाईन टाकणे व दुरुस्तीची कामे आणि नालेसफाई-पावसाळी वाहिन्यांच्या साफसफाईच्या कामासाठी काढलेले टेंडर हे ४० ते ५३ टक्के कमी दराने होत असल्याने या कामाच्या दर्जावर प्रश्न निर्माण होत असणे, पावसामुळेही नाले तुंबल्याच्या व सदर कामे कशी निकृष्ट झाली याबाबत तक्रारी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी अनेकदा केल्या असून प्रत्यक्षात अधिकाऱ्यांसमवेत पाहणी करत नालेसफाई मधील अनियमितता निदर्शनास येणे,

जांभूळवाडी तलाव, कात्रज तलाव यामधील जलपर्णी काढण्याच्या प्रकल्पाबाबतच्या सर्वच कामांच्या सखोल चौकशीची गरज असणे, या कामांमध्ये देखील मोठा आर्थिक गैरव्यवहार झाला असणे, तसेच महापालिकेकडे स्वमालकीच्या कोट्यावधी रुपयांच्या मशिनस उपलब्ध असताना कंत्राटदाराच्या मशिनरी वापरून अधिकारी आणि कंत्राटदार यांच्या संगनमताने भ्रष्टाचार सुरु असणे, तसेच बायो डॅंझाईन पावडरमध्ये होत असलेला आर्थिक गैरव्यवहार यासह न केलेल्या कामांची मंजूर झालेली देयके, यामध्ये अनियमितता होत असणे, नालेसफाईचे काम पूर्ण न झाल्यामुळे पावसाच्या पाण्यासोबत दुर्गंधीयुक्त पाणी नदीपात्रात मिसळत असणे, तसेच प्लॅस्टिक कागद व कचरा नदीपात्रात जात असणे, यामुळे नदीच्या जल प्रदूषणात भर पडणे, रहिवासी भागातील अनेक सोसायट्यांमध्ये पाणी शिरून व भिंती पडून आर्थिक नुकसान झालेले असणे, पावसाळ्यापूर्वी केलेल्या नालेसफाईवर प्रश्न चिन्ह निर्माण होणे, पुन्हा नालेसफाई करण्याची वेळ आलेली असणे, एकूणच या सर्व ड्रेनेज लाईन टाकणे, दुरुस्तीची कामे आणि नालेसफाईच्या कामांची सखोल चौकशी करून देयके अदा केलेल्या मागील ३ वर्षातील सर्व कामांची पुर्नतपासणी करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(५) **अॅड.आशिष जयस्वाल, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"दिनांक १० जुलै, २०२३ रोजी तत्कालीन खनिकर्म मंत्री यांनी सुमारे रुपये २०० कोटीच्या विकास कामांना ग्रामसभेचा ठराव, अंदाजपत्रके, तांत्रिक मान्यता, जिल्हाधिकाऱ्यांचा प्रस्ताव नसतांना महाराष्ट्र खनिज विकास (निर्मिती व उपयोजन) निधी अधिनियम, २००१ नुसार नियमबाह्य व अवैध पध्दतीने प्रशासकीय मंजूरी देणे, उपरोक्त कायदा दिनांक १८ जानेवारी, २०१७ रोजी निरसित झाला असताना व्याजाच्या रकमेतून खनिज विकास निधीच्या व खनिज धोरणांशी विसंगत कामे मंजूर करण्यात येणे, उपरोक्त निधी वाटप करतांना खाणबाधित ग्रामपंचायतींना व परिसराला डावलून खनिकर्म होत नसलेल्या व नियमात तरतूद नसलेल्या कामांना बेकायदेशीर पध्दतीने प्रशासकीय मंजूरी देऊन खाणबाधित क्षेत्रावर अन्याय करणे, खनिज धोरणांतर्गत खनिज विकास निधीतून दिनांक १ ऑगस्ट, २०१२ च्या कार्यपध्दतीला डावलून वित्त विभागाने याबाबत मान्यता देऊ नये असे नमूद केल्यानंतरही मान्यता दिलेल्या या कामामुळे खाणबाधित क्षेत्रातील लोकप्रतिनिधींमध्ये निर्माण झालेली असंतोषाची भावना, उपरोक्त कायदा निरसित झाल्यानंतर विहित कार्यपध्दतीचा अवलंब न करता गैरमार्गाने मंजूर केलेल्या कामांना शासनाने तात्काळ स्थगिती देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(६) अॅड.राहुल कुल, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पुणे जिल्ह्यातील दौंड तालुक्यातील ५१ महसुली गावांचा समावेश पुणे महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अंतर्गत झाल्याने औद्योगिकीकरण व नागरिकीकरण झपाट्याने वाढत असणे, वाढत्या औद्योगिकीकरण व नागरिकीकरणामुळे, मोठ्या प्रमाणावर परप्रांतीय कामगारांचे वास्त्यव्य देखील या ठिकाणी असणे, औद्योगिक क्षेत्रात केमिकलचे कारखाने असल्याने वारंवार अपघात देखील होत असणे, यवत पोलीस स्टेशनअंतर्गत पाटस दूरक्षेत्र कार्यरत असणे, यवत व दौंड या दोन्ही पोलीस स्टेशनचे कार्यक्षेत्र मोठे असल्यामुळे व इतर तालुक्याच्या तुलनेत दौंड तालुक्यात फक्त दोनच पोलीस स्टेशन असल्याने अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कामाचा मोठा ताण पडत असणे, यवत (ता. दौंड) येथील पोलीस ठाण्याचे विभाजन करून पाटस या ठिकाणी नवीन पोलीस स्टेशन सुरु करण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी मागणी केली असणे, याबाबत नवीन पोलीस स्टेशन प्रस्तावित असणे, पोलीस महासंचालक कार्यालयाने सादर केलेल्या महाराष्ट्र राज्य पोलीस दलाच्या सुधारित आकृतीबंधामध्ये पाटस या ठिकाणी नवीन पोलीस स्टेशन निर्माण करणेबाबतच्या प्रस्तावाचा समावेश करण्यात आलेला असणे, हा सुधारित आकृतीबंध वित्त विभागाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला असून, वित्त विभागाच्या अभिप्रायानुसार पुढील उचित कार्यवाही करण्यात येईल असे शासनाकडून माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये कळविण्यात येऊन देखील अद्यापही कोणतीही कार्यवाही झालेली नसणे, यादरम्यान सन २०२० पासून पुणे जिल्ह्यात ५ ठिकाणी नवीन पोलीस स्टेशन्स व एका ठिकाणी पोलीस उपमुख्यालय मंजूर करण्यात आलेले असणे, दौंड पोलीस स्टेशन हद्दीतील वाढती गुन्हेगारी रोखण्यासाठी गोपाळवाडी परिसरात पोलीस चौकी सुरु करण्याची मागणी देखील अनेक दिवसांपासून प्रलंबित असणे, तसेच दौंड व यवत या दोन्ही पोलीस स्टेशनच्या इमारती खूप जुन्या झालेल्या असून मोडकळीस आलेल्या असणे, दौंड उपविभागीय अधिकारी (DYSP) कार्यालयासाठी असलेली जागा व इमारत अपूरी पडत असणे, पोलीस कर्मचारी व अधिकारी यांची निवासस्थाने पडलेली असून, अनेक दिवसांपासून वापरात नसल्याने त्याठिकाणी घाणीचे साम्राज्य पसरलेले असणे, या सर्व इमारतींची पुनर्बांधणी करणे आवश्यक असून त्यासाठी आवश्यक निधी मिळणेबाबतचा प्रस्ताव मान्यतेसाठी शासनदरबारी दिनांक ७ जुलै, २०२३ रोजी सादर करण्यात आलेला असणे, राज्य राखीव पोलीस बल गट क्र. ५ व ७ ची समादेशक कार्यालय, गट भांडार, दवाखाना व बराक अशी अनेक प्रशासकीय इमारतींची बांधकामे प्रलंबित असणे, सदर बांधकाम प्रस्तावास मान्यता मिळण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(७) श्री. दत्तात्रय भरणे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"इंदापूर (जि. पुणे) येथील तसेच राज्यात पुणे, अहमदनगर, सोलापूर, नाशिक, कोल्हापूर, सातारा व औरंगाबाद या सात जिल्ह्यांमध्ये महाराष्ट्र शेती महामंडळाच्या एकूण १४ मळ्यांवर हजारो कामगारांपैकी ८०% कामगार अनुसूचित जाती/जमाती, मागासवर्गीय, इतर मागासवर्गीय प्रवर्गातील असणे, हे कामगार कच्च्या घरांमध्ये व झोपड्यांमध्ये राहत असून या घरांची अवस्था अत्यंत दयनीय असणे, त्यांच्या राहत्या घरांची पडझड झाल्याने त्यांचे संसार उघड्यावर आले असून हे कामगार आपला जीव धोक्यात घालून त्याच पडक्या घरात राहून संसाराचा गाडा चालवत असणे, शासनाच्या माध्यमातून त्यांना इंदिरा आवास घरकुल योजनेतून घरेही मंजूर झाली असून त्यांच्याकडे घर बांधण्यासाठी स्वतःच्या मालकीची जागा उपलब्ध नसल्याने अनेकांना घरकुल मंजूर असूनही जागेअभावी शासनाच्या घरकुल योजनेपासून वंचित राहावे लागत असणे, याबाबत शेती महामंडळाच्या राज्यातील कामगारांनी निवृत्त व रोजंदार कामगार कामावर असलेले व मयत कामगारांचे वारसदार यांना राहण्यासाठी शेती महामंडळाकडे शिल्लक असलेल्या जमिनीपैकी दोन गुंठे जागा देऊन पंतप्रधान घरकुल योजनेच्या माध्यमातून घर बांधून मिळणेबाबत वेळोवेळी मागणी, मोर्चे, आंदोलने करूनदेखील अद्यापही त्यांना राहण्यासाठी दोन गुंठे जागा न मिळणे, त्या कामगारांच्या प्रश्नावर तत्कालीन महाराष्ट्र शासनाने दिनांक ५ मे, १९९८ रोजी ना. रामराजे निंबाळकर समिती नेमलेली असणे, या समितीने कामगारांना जमिन व घर देण्यासाठी सकारात्मक शिफारशी केलेल्या असणे, या शिफारशी शासनाने स्वीकारण्याबाबत व या शिफारशीची अंमलबजावणी करण्याबाबत या कामगारांनी मागणी केलेली असणे, त्यामुळे महाराष्ट्र शेती महामंडळाच्या १४ मळ्यांमधील हजारो कामगारांना घर बांधण्यासाठी शेती महामंडळाकडे शिल्लक असलेल्या जमिनीपैकी २ गुंठे जमिनी देण्याची व ना. रामराजे निंबाळकर समितीच्या शिफारशी स्वीकारून या कामगारांना न्याय देण्याची नितांत आवश्यकता, तसेच महाराष्ट्र शासन पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागांतर्गत जलजीवन मिशन मधून पाणी पुरवठा योजना कळंब ग्रामपंचायतीस मंजूर होणे, या ग्रामपंचायत पदाधिकाऱ्यांनी शेती महामंडळाकडील रत्नपुरीमळा, ता. इंदापूर येथील गट नं. १७८/१ (गावकळंब) येथील १० एकर क्षेत्र या पाणीपुरवठा योजनेच्या साठवण तलाव व पाण्याची टाकी बांधकामासाठी जागेची मागणी केलेली असणे, तसेच कळंब वालचंदनगर, रणगांव या गावातील मुस्लीम बांधवांनी या रत्नपुरी मळामधील गट नं. ३४८/१ मधील ३ हेक्टर जागा दफन भुमीसाठी मिळणेची मागणी शेती महामंडळाकडे केलेली असणे, वारंवार शेती महामंडळाकडे ग्रामपंचायत पदाधिकाऱ्यांनी प्रस्ताव सादर करूनही जागा विकास कामांसाठी उपलब्ध न होणे, तसेच खंडकरी शेतकरी यांना वाटप झालेले क्षेत्र १० वर्ष झाल्यानंतर भोगवटा वर्ग २ चे भोगवटा वर्ग १ मध्ये शासनाकडून रुपांतर होणे अपेक्षित असतांनाही भोगवटा वर्ग-१

मध्ये न होणे, याबाबत शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(८) श्री.समीर कुणावार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे ग्रामविकास व पंचायत राज मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्रात ग्रामीण व शहरी भागात अनेक गोरगरीब कुटुंब गेल्या २० ते ३० वर्षांपासून अतिक्रमण करून राहात असणे, देशाचे पंतप्रधान यांनी देशात पंतप्रधान आवास योजना सुरू करणे, त्या अंतर्गत "सर्वांसाठी घरे" हा उपक्रम देशात सुरू असणे, महाराष्ट्रात अनेक गावात ग्रामपंचायत हद्दीमध्ये तसेच शहरी भागातील वॉर्डमध्ये सदर गरीब कुटुंब २०-३० वर्षे राहात असणे, परंतु सदर जागा वन विभाग तसेच महाराष्ट्र शासन यांच्या मालकीची असणे, त्यामुळे त्यांना जमीनीचे स्थायी पट्टे न मिळणे, शासनाने सन २०११ पुर्वीचे अतिक्रमण नियमानुकूल करून त्यांना स्थायी पट्टे देण्याकरीता आदेश काढणे, परंतु ग्रामपंचायत, नगरपरिषद, नगरपंचायत हद्दीमध्ये असूनसुद्धा त्यांना अद्यापही स्थायी पट्टे न मिळणे, महाराष्ट्रातील लाखो कुटुंब स्थायी पट्ट्याची वाट पाहत असणे, सदर कुटुंबाचे नावे ग्रामपंचायत मधील "ब" यादी व "ड" यादी यामध्ये त्यांचा समावेश असणे, यादीनुसार घरकूल मंजूर होणे, परंतु स्थायी पट्टा नसल्याने त्या घरकुलाचा लाभ कुटुंबाला न मिळणे तसेच शासनाने गेल्या अनेक वर्षांमध्ये ग्रामीण भागातील हद्दवाढीसाठी पुर्वीप्रमाणे रहिवाशी क्षेत्राकरीता जागा अधिग्रहण बंद करणे, तसेच अजूनही अनेक गावात राहात असलेल्या नागरिकांची नावे 'ड' या प्रतिकक्षा यादीमध्ये नसणे, प्रतिकक्षा यादी 'ड' ची नव्याने सर्वेक्षण करण्याची आवश्यकता, त्यामुळे ग्रामीण भागातील लाखो कुटुंब घरकुलापासून वंचित रहाणे, या सर्वांना स्थायी पट्टे देण्याची आवश्यकता, अतिशय कठीण परिस्थितीत सदर कुटुंब जगत असणे, वारंवार यासंदर्भात जनतेकडून होत असलेली मागणी, त्यामुळे जनतेमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(९) श्री. रविंद्र वायकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"जोगेश्वरी पूर्व विधानसभा कार्यक्षेत्रातील हरिनगर, शिवाजी नगर झोपडपट्टीवासीयांचे सन १९९०-९१ च्या दंगलीत मोठया प्रमाणात नुकसान झाल्याने त्याठिकाणी एसआरडीच्या माध्यमातून झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना राबविण्यात येणे, सदर योजनेतर्गत पुनर्विकास करण्याकरिता एका विकासकाची करण्यात आलेली नेमणूक, सदर विकासकाने योजनेतर्गत बांधलेल्या सदनिका या शासनमान्य पात्र लाभार्थ्यांना वितरित न करता सदनिका वाटपात मोठया प्रमाणात झालेला गैरव्यवहार, अपात्र लोकांना बेकायदेशीररित्या सदनिकांचे करण्यात आलेले वाटप, सदर योजनेतर्गत बांधण्यात आलेल्या इमारतीमधील सदनिकांमध्ये बेकायदेशीर घुसखोरी

होत असल्याचे निदर्शनास आल्यामुळे शासनाने सर्व सदनिका ताब्यात घेऊन त्या सोडतीच्या माध्यमातून पात्र लाभार्थ्यांना वितरित करण्याबाबत प्राधिकरणास आदेश दिलेले असतांनाही प्राधिकरणामार्फत दिनांक ११ सप्टेंबर, २०२० रोजी सोडतीबाबत निर्गमित करण्यात आलेल्या सूचनेनुसार सोडती न करता दिनांक १६ सप्टेंबर, २०२० रोजी विकासक व संबंधित अधिकारी यांच्या संगनमताने अर्थपूर्ण व्यवहार करून बेकायदेशीरपणे सदनिकाचे करण्यात आलेले वाटप, परिणामी पात्र लाभार्थी व प्रकल्पबाधित झोपडीधारक सद्यःस्थितीमध्ये हक्काच्या घरांपासून वंचित असणे, त्याचबरोबर सदर इमारतीचे काम अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे झालेले असून विकासकाने महानगरपालिकेकडे अद्याप मुल्यांकन कराचा भरणा केलेला नसणे, तसेच मुलभूत सोयी सुविधा जसे की, पाणी, वीज, गटारे, अंतर्गत रस्ते, सांडपाणी व्यवस्था, आदि न पुरविल्यामुळे लाभार्थी वंचित असणे, सदर प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्यात यावी याकरिता स्थानिक लोकप्रतिनिधिंनी सातत्याने शासनाकडे व संबंधित विभागाकडे पत्रव्यवहार करूनही अद्याप कोणतीच कार्यवाही न होणे, परिणामी लाभार्थ्यांमध्ये पसरलेला असंतोष, यासंदर्भात शासनाने गांभीर्याने लक्ष घालून सदर कामामध्ये झालेल्या गैरव्यवहारप्रकरणी व निकृष्ट कामासंदर्भात सखोल चौकशी करून दोषी विकासक व संबंधित अधिकाऱ्यांवर कडक कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१०) श्री. योगेश कदम, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र राज्यात भटक्या जमातीच्या अनेक जाती जमाती अजूनही भटकंती करून स्थलांतरित स्वरूपाचे जीवन जगणे, लमाण, बंजारा, वंजारी, धनगर, पारधी अशा अनेक समूहांचे तांडे/वस्त्या असून अशा तांड्यांमध्ये या जमाती अनेक वर्षांपासून रहात असल्या तरी अशा तांडे किंवा वस्त्यांना प्राथमिक सुविधा उपलब्ध होत नसणे, त्यामध्ये आधुनिकतेकडे कल असला तरी बहुसंख्य समाज गरीबीचे जीवन जगत असणे, त्यासाठी तांडे, वाडी किंवा वस्त्यांमध्ये या समाजास स्थिर जीवन जगता यावे याकरिता सुधारणा होणे आवश्यक असणे, अनुसूचित जातीच्या वसाहतीत "दलित वस्ती सुधारणा योजना" सन १९७२ पासून राबविण्यात येणे व या योजनेची फलश्रुती चांगली असल्याचे मूल्यमापनात आढळून येणे, ही बाब विचारात घेऊन दलितवस्ती सुधार योजनेच्या धर्तीवर राज्यातील भटक्या समाजाच्या सुधारणेसाठी तांडा/वस्ती सुधार योजना दिनांक ७ जून, २००३ रोजी सुरु करण्यात आलेली असणे, तद्नंतर वेळोवेळी शासनाने या योजनेमध्ये सुधारणाही केलेल्या असणे, अलीकडेच शासनाने शासन निर्णय क्र.तांसुयो-२०१७/प्र.क्र. ८४/ योजना- १, दिनांकित ३० मे, २०२२ रोजी वसंतराव नाईक तांडा / वस्ती सुधारणा योजनेअंतर्गत अनुज्ञेय असलेल्या अनुदानाच्या रकमेत वाढ करणे तसेच संत रामराव महाराज सभागृहाच्या कामाचा

समावेश करण्यासंदर्भात शासकीय निर्णयामध्ये पूर्वीच्या अनुदानात वाढ करण्याबाबत शासनाने मंजूरी दिलेली असणे, यानुसार सदरहू शासकीय निर्णयात लोकसंख्या व अनुदान रकमेत कोणतीही मर्यादा ठेवण्यात येऊ नये असे बदल करण्याची आवश्यकता, त्याचप्रमाणे विद्युतीकरण (पथदिवे, एलइडी) बसविणे, पिण्याचे पाणी, अंतर्गत रस्ते, शौचालये, समाजमंदिर व वाचनालय या कामाव्यतिरिक्त अंगणवाडी/प्रा. शाळा, बांधकाम तसेच नपापू दुरुस्ती, स्मशान भूमी, शासकीय इमारतींची दुरुस्तीची कामे तसेच नवीन अंगणवाडीला मंजूरी देणे अत्यावश्यक असल्याने शासनाने उपरोक्त बाबींचा गांभीर्याने विचार करून त्याप्रमाणे विनाविलंब सुधारित तांडा/वस्ती सुधार योजना करण्याची आवश्यकता, या प्रकरणी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

पाच : सन २०२३-२०२४ या वर्षाच्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा व मतदान (दुसरा व शेवटचा दिवस)

- (१) ग्रामविकास विभाग
- (२) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
- (३) सार्वजनिक आरोग्य विभाग
- (४) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
- (५) पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग

(मतास टाकावयाच्या मागण्यांची सूची स्वतंत्रपणे वितरीत केल्याप्रमाणे)

(चर्चारोध (गिलोटीन) सायंकाळी ०५.३० वाजता)

सहा : अल्पकालीन चर्चा (म.वि.स. नियम १०१ अन्वये) :-

(सोमवार, दिनांक २४ जुलै, २०२३ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली म.वि.स. नियम १०१ अन्वये अल्पकालीन चर्चेची सूचना)

डॉ. जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री. अनिल देशमुख, कुणाल पाटील, विजय वडेटीवार, बाळासाहेब थोरात, सुनिल केदार, अस्लम शेख, प्रा.वर्षा गायकवाड, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), सर्वश्री. विकास ठाकरे, अमीन पटेल, अमित देशमुख, धिरज देशमुख, नाना पटोले, डॉ.विश्वजित कदम, डॉ.नितिन राऊत, सर्वश्री. मोहन मते, जयंत पाटील, चेतन तुपे, रविंद्र वायकर, अतुल भातखळकर, चंद्रकांत नवघरे, रोहित पवार, अजय चौधरी, दिलीप मोहिते-पाटील, अबू आजमी, जयकुमार रावल, श्रीमती श्वेता महाले, श्री. शिरीष चौधरी, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील :-

"राज्यातील महिला व मुलींवरील अत्याचारात वाढ झालेली असून देशपातळीवर महाराष्ट्राचा महिला अत्याचारात तिसरा क्रमांक असल्याची चिंताजनक माहिती माहे जुलै, २०२३ च्या पहिल्या आठवड्यात उघडकीस आलेली असणे, कामावर महिलांचा छळ होण्याच्या घटनांमध्ये १३९ टक्क्यांनी वाढ झालेली असणे, बलात्कार आणि अत्याचाराच्या गुन्ह्यांमध्ये २१७ टक्क्यांनी वाढ झालेली असणे, बाललैंगिक गुन्ह्यांमध्ये महाराष्ट्राचा दुसरा क्रमांक असणे, गत वर्षात सुमारे चार हजार महिला व मुली गायब असल्याची धक्कादायक बाब उघडकीस आलेली असणे, गायब असलेल्या महिला, मुलींना शोधण्यात आलेले नसणे, महिला, मुली व बालकांवरील अत्याचारासंदर्भात प्रतिबंधात्मक कारवाई करण्यास प्रशासनास आलेले अपयश, सदर प्रकरणी तातडीने कारवाई करण्याची लोकप्रतिनिधी, सामाजिक संघटनांनी मा.मुख्यमंत्री, मा.उपमुख्यमंत्री यांचेकडे दिनांक ४ जुलै, २०२३ रोजी तसेच अलिकडील काळात वारंवार मागणी केलेली असणे, या बेपत्ता झालेल्यांमध्ये सर्वाधिक ९८ मुली व महिलांचा समावेश दिसून येणे, त्यामुळे महिला व मुली असुरक्षित आहेत हे स्पष्ट दिसून येणे, धुळे जिल्ह्यातील एकूण १७ पोलीस ठाण्यांतर्गत दिनांक १ जानेवारी ते ५ एप्रिल, २०२३ दरम्यान एकूण २८३ जणांचा विविध कारणांमुळे आकस्मिक मृत्यू झालेला असणे, त्यापैकी २६६ जणांचे वारसदार आढळून येणे तर १७ जण बेवारस असल्याची नोंद पोलीस दफ्तरी झालेली असणे, याच कालावधीत २४४ जण हरवल्याच्या तक्रारी जिल्ह्यातील विविध पोलीस ठाण्यांमध्ये करण्यात आलेल्या असणे, त्यापैकी २० जणांना शोधून काढण्यात पोलिसांना यश येणे, त्यात २ पुरुष १ महिला, ४ मुले आणि ८ मुलींचा समावेश असणे, एकूण ९८ महिला, ७७ मुली व ६८ पुरुष आणि ३३ मुले अद्यापही पोलीस दफ्तरी बेपत्ता असल्याची नोंद झालेली असणे, तसेच माहे जानेवारी, २०२३ ते माहे मार्च, २०२३ या ३ महिन्यांच्या कालावधीत राज्यातील ५,६१० तरुणी व महिला बेपत्ता असल्याची धक्कादायक बाब उघडकीस येणे, बेपत्ता झालेल्या महिलांमध्ये १६ ते २५ या वयोगटातील ३ हजार ५९४ तरुणींचा समावेश असणे, माहे मार्च, २०२३ मध्ये सर्वाधिक २,२०० मुली व महिला बेपत्ता झाल्यापासून बेपत्ता होण्याचे प्रमाण दिवसाला सरासरी ७० असे असणे, बेपत्ता झालेल्या मुली व महिला यांचे प्रमाण पुणे येथे अधिक असून पुण्यातून २,८५८ मुली व महिला बेपत्ता झालेल्या असणे, अहमदनगर जिल्ह्यातील कोपरगाव येथे राहणाऱ्या व पुण्यात अभ्यास करून महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परिक्षेत चांगले यश मिळवून अधिकारी झालेल्या दर्शना पवार यांचा मृतदेह दिनांक १८ जून, २०२३ रोजी वेल्हे पोलीस स्टेशनच्या हद्दीत आढळून येणे, पोलिसांनी याबाबत चौकशी करून आरोपी श्री.राहुल हंडोरे याला दिनांक २२ जून, २०२३ रोजी अटक करणे, श्रीमती पवार ह्या ८ दिवसांपासून बेपत्ता झाल्यामुळे त्यांच्या कुटुंबियांनी पोलिस स्टेशनमध्ये तक्रार दाखल करणे, त्यानंतर त्यांचा मृतदेह पोलिसांना पुणे जिल्ह्यातील वेल्हे तालुक्यातील राजगडाच्या पायथ्याजवळ कुजलेल्या अवस्थेत सापडणे, आरोपीने हत्या केल्याची कबुली पोलिसांकडे देणे, ही घटना ताजी असतानाच दिनांक २७ जून, २०२३ रोजी सकाळी १० वाजता पुण्यात एका तरुणीवर कोयत्याने हल्ला करून एकतर्फी प्रेमातून तिची हत्या करण्याच्या उद्देशाने कोयता घेऊन एका तरुणाने तिच्या मागे धावून तिची हत्या करण्याचा प्रयत्न करणे व थोडक्यात तिची हत्या करण्यात अपयशी ठरल्याची घटना उघडकीस येणे, या हल्ल्यात तरुणी जखमी होणे, मात्र दोन तरुणांनी स्वतःचा जीव धोक्यात घालून या तरुणीची जीवघेण्या हल्ल्यातून सुटका करणे, महिला-मुलींवरील अत्याचार आणि बाललैंगिक

गुन्ह्यांमध्ये दिवसेंदिवस होणारी वाढ, तसेच महिला बेपत्ता होण्याचे व एकतर्फी प्रेमातून महिलांवर हल्ले होण्याच्या वाढलेल्या घटनांमुळे राज्यातील जनतेत पसरलेले भितीचे वातावरण, राज्यातील महिलांना सुरक्षित ठेवण्यासाठी उक्त प्रकरणांचा काटेकोर तपास करून गुन्हेगारांना विनाविलंब कठोर शिक्षा होण्यासाठी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

सात : शासकीय विधेयके :

(अ) पुरःस्थापनार्थ, विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३१ - महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन विधेयक, २०२३

(ब) पुरःस्थापनार्थ :-

- (१) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२३
- (२) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० - पुणे शहर महानगरपालिका कराधान (भूतलक्षी प्रभावाने कराधान नियमांचे अधिनियमन व सुधारणा आणि विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०२३
- (३) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३२ - महाराष्ट्र (नागरी क्षेत्रे) झाडांचे संरक्षण व जतन (सुधारणा) विधेयक, २०२३
- (४) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३३ - महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) (सुधारणा, शिखर तक्रार निवारण समितीच्या नियमांचे व अधिसूचनेचे पुनर्अधिनियमितीकरण व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०२३

(क) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (१) (क) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री नाना पटोले, बाळासाहेब थोरात, संजय जगताप, सुरेश वरपुडकर, अमीन पटेल, अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, सुनिल केदार, संग्राम थोपटे, प्रा.वर्षा गायकवाड, अॅड यशोमती ठाकूर, सर्वश्री बळवंत वानखडे, सुभाष धोटे, शिरीष चौधरी, कुणाल पाटील, मोहनराव हंबर्डे, रविंद्र वायकर व भास्कर जाधव, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२३ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक ४ - महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणूक सुविधा अध्यादेश, २०२३ नापसंत करते."

- (ख) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २२ - महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणूक सुविधा विधेयक, २०२३

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २२ — महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणूक सुविधा विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिलिखित सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, सुनिल केदार, जितेश अंतापूरकर, नाना पटोले, संजय जगताप, बळवंत वानखडे, विकास ठाकरे, शिरीष चौधरी व अमिन पटेल, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २२ — महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणूक सुविधा विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिलिखित सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.रविंद्र वायकर व भास्कर जाधव, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २२ — महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणूक सुविधा विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिलिखित सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(२) (क) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री नाना पटोले, बाळासाहेब थोरात, संजय जगताप, सुरेश वरपुडकर, अमिन पटेल, अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, सुनिल केदार, संग्राम थोपटे, प्रा.वर्षा गायकवाड, अॅड. यशोमती ठाकूर, सर्वश्री बळवंत वानखडे, सुभाष धोटे, शिरीष चौधरी, कुणाल पाटील, मोहनराव हंबर्डे, रविंद्र वायकर व भास्कर जाधव, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२३ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक ६ - महाराष्ट्र (ग्रामपंचायतींच्या, जिल्हा परिषदांच्या व पंचायत समित्यांच्या विवक्षित निवडणुकांकरिता) वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची मुदत तात्पुरती वाढविणे अध्यादेश, २०२३ नापसंत करते."

(ख) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २३ — महाराष्ट्र (ग्रामपंचायतींच्या, जिल्हा परिषदांच्या व पंचायत समित्यांच्या विवक्षित निवडणुकांकरिता) वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची मुदत तात्पुरती वाढविणे विधेयक, २०२३

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २३ — महाराष्ट्र (ग्रामपंचायतींच्या, जिल्हा परिषदांच्या व पंचायत समित्यांच्या विवक्षित निवडणुकांकरिता) वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची मुदत तात्पुरती वाढविणे विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतित्वत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. अस्लम शेख, विजय वडेट्टीवार, सुनिल केदार, जितेश अंतापूरकर, नाना पटोले, संजय जगताप, बळवंत वानखडे, विकास ठाकरे, शिरीष चौधरी व अमिन पटेल, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २३ — महाराष्ट्र (ग्रामपंचायतींच्या, जिल्हा परिषदांच्या व पंचायत समित्यांच्या विवक्षित निवडणुकांकरिता) वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची मुदत तात्पुरती वाढविणे विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतित्वत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.रविंद्र वायकर व भास्कर जाधव, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २३ — महाराष्ट्र (ग्रामपंचायतींच्या, जिल्हा परिषदांच्या व पंचायत समित्यांच्या विवक्षित निवडणुकांकरिता) वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची मुदत तात्पुरती वाढविणे विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतित्वत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

---

(३) (क) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २५ — महाराष्ट्र पशु आणि मत्स्यव्यवसाय विज्ञान विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२३

(ख) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २५ - महाराष्ट्र पशु आणि मत्स्यव्यवसाय विज्ञान विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.अस्लम शेख, विजय वडेद्वीवार, सुनिल केदार, अमीन पटेल, विकास ठाकरे, सुभाष धोटे, जितेश अंतापूरकर, शिरीष चौधरी, संजय जगताप, नाना पटोले, अमित झनक व बळवंत वानखडे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २५ - महाराष्ट्र पशु आणि मत्स्यव्यवसाय विज्ञान विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.पृथ्वीराज चव्हाण, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २५ - महाराष्ट्र पशु आणि मत्स्यव्यवसाय विज्ञान विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २५ - महाराष्ट्र पशु आणि मत्स्यव्यवसाय विज्ञान विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

---

(४) (क) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ - नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३

(ख) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ - नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, सुनिल केदार, जितेश अंतापूरकर, नाना पटोले, संजय जगताप, बळवंत वानखडे, विकास ठाकरे, शिरीष चौधरी, विश्वजीत कदम, अमीन पटेल व अमित झनक, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ — नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.पृथ्वीराज चव्हाण, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ — नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.रविंद्र वायकर व भास्कर जाधव, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ — नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(५) (क) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — महाराष्ट्र वन्य प्राण्यांमुळे झालेली हानी, इजा किंवा नुकसान यांकरिता नुकसानभरपाई प्रदान करणे विधेयक, २०२३

(ख) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — महाराष्ट्र वन्य प्राण्यांमुळे झालेली हानी, इजा किंवा नुकसान यांकरिता नुकसानभरपाई प्रदान करणे विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, सुनिल केदार, जितेश अंतापूरकर, नाना पटोले, संजय जगताप, बळवंत वानखडे, विकास ठाकरे, शिरीष चौधरी, विश्वजीत कदम, अमीन पटेल व अमित झनक, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — महाराष्ट्र वन्य प्राण्यांमुळे झालेली हानी, इजा किंवा नुकसान यांकरिता नुकसानभरपाई प्रदान करणे विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.पृथ्वीराज चव्हाण, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — महाराष्ट्र वन्य प्राण्यांमुळे झालेली हानी, इजा किंवा नुकसान यांकरिता नुकसानभरपाई प्रदान करणे विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ङ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.रविंद्र वायकर व भास्कर जाधव, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ — महाराष्ट्र वन्य प्राण्यांमुळे झालेली हानी, इजा किंवा नुकसान यांकरिता नुकसानभरपाई प्रदान करणे विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

-
- (६) सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३३ - महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) (सुधारणा, शिखर तक्रार निवारण समितीच्या नियमांचे व अधिसूचनेचे पुनर्अधिनियमितीकरण व विधिग्राहीकरण) विधेयक, २०२३
-

(ख) विधानपरिषदेने संमत केल्याप्रमाणे विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (१) सन २०२३ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक ८ - एमआयटी विश्वप्रयाग विद्यापीठ, सोलापूर विधेयक, २०२३.
- (२) सन २०२३ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक ९ - डीईएस पुणे विद्यापीठ, पुणे विधेयक, २०२३.

(सोमवार, दिनांक २४ जुलै, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

आठ : म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

सर्वश्री बाळासाहेब थोरात, जयंत पाटील, अजय चौधरी, अशोकराव चव्हाण, भास्कर जाधव, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री सुनिल प्रभू, नाना पटोले, राजेश टोपे, पृथ्वीराज चव्हाण, रविंद्र वायकर, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री प्राजक्त तनपुरे, राजन साळवी, विजय वडेटीवार, अनिल देशमुख, सुनिल राऊत, अॅड. के.सी.पाडवी, सर्वश्री प्रकाश फातर्पेकर, सुनिल केदार, डॉ. राहुल पाटील, सर्वश्री अस्लम शेख, वैभव नाईक, प्रा. वर्षा गायकवाड, श्री. संजय पोतनीस, अॅड. यशोमती ठाकूर, सर्वश्री रमेश कोरगावकर, अमिन पटेल, कैलास घाडगे-पाटील, अमित देशमुख, नितीन देशमुख, सुरेश वरपुडकर, उदयसिंग राजपूत, रणजीत कांबळे, श्रीमती ऋतुजा लटके, श्री.संग्राम थोपटे, कु. प्रणिती शिंदे, सर्वश्री कैलास गौरंट्याल, अमित झनक, कुणाल पाटील, शिरीष चौधरी, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री सुभाष धोटे, माधवराव जवळगावकर-पाटील, पी.एन. सडोलीकर-पाटील, डॉ.विश्वजीत कदम, सर्वश्री शिरीषकुमार नाईक, राजेश एकडे, बळवंत वानखडे, राजू पारवे, विकास ठाकरे, सहसराम कोरोटे, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, सर्वश्री मोहनराव हंबर्डे, हिरामण खोसकर, झिंशान सिध्दीकी, संजय जगताप, लहु कानडे, धीरज देशमुख, ऋतुराज पाटील, राजू आवळे, विक्रमसिंह सावंत, जितेश अंतापूरकर, श्रीमती जयश्री जाधव, श्री.रविंद्र धंगेकर वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यात सातत्याने होणारा खातेबदल, कामाच्या विभागांकडे मंत्र्यांचे होत असलेले दुर्लक्ष, एकाच मंत्र्याकडे एकाहून अधिक जिल्ह्यांच्या पालकमंत्री पदाची जबाबदारी असणे, त्या माध्यमातून राज्याच्या विकासाला खीळ बसणे, राज्यात शेतकऱ्यांचे आत्महत्येचे प्रमाण लक्षणीय असणे, शासनाने विधानसभेत स्पष्ट आश्वासन देऊनही राज्यातील हजारो शेतकऱ्यांना अद्यापही कर्जमाफी आणि प्रोत्साहनपर रकमेचा लाभ न मिळणे, बोगस बी-बियाणे व खते विक्रीचे रॅकेट कार्यरत असूनही त्यावर गांभीर्याने कारवाई न होणे. राज्यातील नदी-नाल्यांचे खोलीकरण, रुंदीकरण व साखळी बंधान्यांची कामे घेण्याची आवश्यकता, क्षतिग्रस्त तलावांसह सध्या कार्यान्वित असलेले सिंचन प्रकल्प निधीअभावी रखडणे, "शासन आपल्या

दारी" उपक्रमाच्या माध्यमातून ऑनलाईन सुविधा ऑफलाईन देऊन त्याला राजकीय स्वरूप देणे, जनतेस त्याचा काहीही फायदा न होणे व कार्यक्रमाची जाहिरात व अंमलबजावणीसाठी अब्जावधी रुपयांचा वारेमाप खर्च होणे, तत्कालीन विभागीय आयुक्त, छत्रपती संभाजी महाराज नगर (औरंगाबाद) यांनी शेतकऱ्यांना सहाय्यभूत अनेक शिफारशी करणे, मात्र त्याकडे दुर्लक्ष झाल्यामुळे शासनाच्या भूमिकेबाबत नाराजीची भावना निर्माण होऊन त्यांनी मुदतपूर्व सेवानिवृत्ती घेणे, मागील सरकारने मंजूर केलेल्या समृद्धी महामार्गाचाच भाग असलेल्या जालना नांदेड महामार्गचे काम कुर्मगतीने सुरु असणे, जमिनी गेलेल्या शेतकऱ्यांना भूसंपादनाचा योग्य मोबदला न मिळणे, नांदेड-लातूर रेल्वे मार्गाचा प्रस्ताव अद्यापही तयार न होणे, मराठवाड्यामध्ये बूलेट ट्रेन प्रकल्प आणण्याकरिता शासन उदासीन असणे, हिंगोली सारख्या "ना उद्योग" भागातील सहकारी साखर कारखान्यांना पॅकेज स्कीम इन्सॅटिव अंतर्गत मिळणाऱ्या सवलती काढून घेणे, विमानतळांचा विकास व अद्यावतीकरणाबाबत शासन उदासीन असणे, राज्यभर विमानतळे उपलब्ध असूनही निवडक शहरे वगळता इतरत्र विमानसेवा सुरु नसणे, मनमाड औरंगाबाद परभणी रेल्वेच्या दुपदरीकरणास सुरुवातही न होणे, नाशिक-पुणे रेल्वेमार्गाचे काम खोळंबणे मराठवाडा व विदर्भात नवीन उद्योग व गुंतवणूक आणण्याबाबत शासनाच्या उदासीनतेमुळे बेरोजगारी व आत्महत्यांचे प्रमाण वाढणे, राज्यातील औद्योगिक प्रकल्प बाहेर जाणे, पाण्याच्या उपलब्धतेचा विचार न करता घाईगडबडीने वॉटर ग्रीडची संकल्पना राबविणे, बाभळी धरणातून वाहून जाणारे पाणी अडवण्यासाठी तेलंगणा राज्याच्या सहमतीने सर्वोच्च न्यायालयाकडे संदर्भ न करणे, पश्चिमवाहिनी नद्यांचे पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळविण्याची आवश्यकता असणे, शासकीय रुग्णालये व महाविद्यालयांची झालेली दुरवस्था वैद्यकीय अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांची पदे न भरल्यामुळे रुग्णांची होत असलेली गैरसोय, एसईबीसी मधून ईडब्ल्यूएसचा विकल्प दिलेल्या मराठा उमेदवारांच्या नियुक्तीचे प्रकरण उर्जा विभागाकडे मागील दोन महिन्यांपासून प्रलंबित असणे, वैधानिक विकास मंडळांच्या पुनरुज्जीवनाबाबत केंद्र शासनाकडे प्रलंबित असलेल्या प्रस्तावाचा पाठपुरावा न केल्यामुळे मागास भागात मोठ्या प्रमाणात निर्माण झालेला अनुशेष, जातीचे प्रमाणपत्र वेळेत मिळण्यात होत असलेली अक्षम्य दिरंगाई, परिणामी जनमानसात पसरलेला तीव्र असंतोष, मराठा व इतर आरक्षणाच्या संदर्भात प्रचंड मोर्चे, उपोषणे, आत्महत्या करुनही या बाबीकडे शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, शासनाच्या विविध योजनांना लाभ व्हावा म्हणून ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज करण्याची सोय असणे, असे अर्ज करीत असताना संपूर्ण दिवसभर सर्व्हर डाऊन राहत असल्याने केवळ एका अर्जासाठी संपूर्ण दिवस वाया जाणे, शासनाच्या विविध विभागातील पद भरती करीता आयोजित करण्यात येत असलेल्या परिक्षांचे शुल्क अत्यंत जास्त असल्याने गरीब कुटुंबातील परिक्षार्थींना शुल्क भरण्यात अडचणी येणे, केवायसीच्या नावाखाली अतिवृष्टी व पावसाने नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना अनुदान न मिळणे, ग्रामीण भागात कार्यरत असलेल्या आशा सेविकांच्या पगारवाढीचा प्रश्न प्रलंबित असून काही महिन्यांपासून त्यांना पगारही न मिळणे, राज्याची ढासळलेली अर्थव्यवस्था, रोजगार देण्याची संधी असतानाही राज्यातील विविध विभागांतर्गत रिक्त असलेल्या २ लाख ४० हजार जागा न भरणे, ठराविक सदस्यांनाच विकास कामासाठी निधी उपलब्ध होत असल्याने समतोल विकासाच्या संकल्पनेला बसलेली

खीळ, महाविकास आघाडी सरकारच्या काळातील कामांना दिलेली स्थगिती अद्यापही न उठविल्यामुळे जनमानसात निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

नऊ : श्री. भरतशेट गोगावले, अॅड. आशिष शेलार, अॅड. माणिकराव कोकाटे, सर्वश्री प्रताप सरनाईक, राम कदम, सुनिल शेळके, संजय शिरसाट, अतुल भातखळकर, यशवंत माने, श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव, सर्वश्री नितेश राणे, दत्तात्रय भरणे, ज्ञानराज चौगुले, योगेश सागर, दिपक चव्हाण, सदा सरवणकर, सुनील राणे, संग्राम जगताप, डॉ. बालाजी किणीकर, अॅड. पराग अळवणी, श्री. अतुल बेनके, डॉ. संजय रायमुलकर, सर्वश्री अमित साटम, दिलीप मोहिते-पाटील, सुहास कांदे, डॉ. संजय कुटे, डॉ. किरण लहामटे, सर्वश्री मंगेश कुडाळकर, गणेश नाईक, जयकुमार रावल, किशोर पाटील, प्रशांत बंब, राजेश पाटील, रमेश बोरनारे, श्रीमती माधुरी मिसाळ, सर्वश्री नितीन पवार, संजय गायकवाड, संजय केळकर, बाबासाहेब पाटील, योगेश कदम, अॅड. राहूल कुल, श्रीमती सरोज अहिरे, सर्वश्री महेश शिंदे, राजेंद्र पाटणी, दिलीप बनकर, प्रकाश सुर्वे, सचिन कल्याण-शेट्टी, महेंद्र थोरवे, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री संतोष बांगर, रणधीर सावरकर, दिलीप लांडे, किसन कथोरे, अॅड. आशिष जैस्वाल, सर्वश्री मिहीर कोटेचा, नरेंद्र भोंडेकर, जयकुमार गोरे, चंद्रकांत निंबा पाटील, नारायण कुचे, श्रीमती श्वेता महाले, श्री. प्रशांत ठाकूर, श्रीमती विद्या ठाकूर, सर्वश्री हरिभाऊ बागडे, अभिमन्यू पवार, राजेश पवार, हरिष पिंपळे, राणाजगजितसिंह पाटील, सुरेश भोळे, संभाजी निलंगेकर-पाटील, सर्वश्रीमती देवयानी फरांदे, मेघना साकोरे-बोर्डीकर, अॅड. आकाश फुंडकर, श्रीमती सीमा हिरे, सर्वश्री किर्तीकुमार भांगडिया, गणपत गायकवाड, सर्वश्रीमती नमिता मुंदडा, मंदा म्हात्रे, सर्वश्री बबनराव लोणीकर, तान्हाजी मुटकुळे, नामदेव ससाणे, श्रीमती मोनिका राजळे, डॉ. भारती लव्हेकर, सर्वश्री सिध्दार्थ शिरोळे, राम सातपुते, संजय सावकारे, कॅ. आर. तमिल सेल्वन, डॉ. देवराव होळी, सर्वश्री कृष्णा गजबे, मोहन मते, तुषार राठोड, महेश लांडगे, अॅड. राहुल ठिकले, सर्वश्री सुनिल कांबळे, भिमराव केराम, पराग शाह, दिलीप बोरसे, महेश चौघुले, श्रीमती आश्विनी जगताप, श्री. संजिवरेड्डी बोदकुरवार, प्रा. डॉ. अशोक उडके, सर्वश्री सुभाष देशमुख, समिर कुणावार, मदन येरावार, टेकचंद सावरकर, राजेश पाडवी, डॉ. पंकज भोयर, सर्वश्री काशीराम पावरा, बबनराव पाचपुते, डॉ. संदीप धुर्वे, सर्वश्री मंगेश चव्हाण, धनंजय गाडगीळ, दादाराव केचे, कृष्णा खोपडे, विजय रहांगडाले, कालीदास कोळंबकर, डॉ. राहुल आहेर, सर्वश्री संतोष दानवे, समाधान आवताडे, विजय देशमुख, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :

"राज्यात कायदा व सुव्यवस्था चोख ठेवण्याच्या दृष्टीने विद्यमान शासनाने सेफ्टीचे पर्सपेक्शन तयार केले असणे, अनादी काळापासून प्रत्येक राज्य व्यवस्थेमध्ये गुन्हे घडत असले तरी देशातील अन्य राज्यांच्या दृष्टीने आपला महाराष्ट्र गुन्हेगारी रोखण्यात आघाडीवर

असल्याचे निदर्शनास येणे, गुन्हेगारीचे समूळ उच्चाटन करण्यासाठी मागील वर्षभरात अनेक गुन्हेगारांवर तडीपारीची कारवाई केली असणे, २३९ लोकांवर एमपीडीए अंतर्गत कारवाई करण्यात येणे, अंमली पदार्थांच्या संदर्भात सन २०२२ मध्ये हजारो गुन्हे दाखल असून मोठ्या प्रमाणावर अंमली पदार्थ जप्त करण्यात येणे, खंडणीबाबत घडणारे गुन्हे मोठ्या प्रमाणात कमी झालेले असणे, प्रत्येक जिल्ह्यात जिल्हाधिकाऱ्यांच्या नेतृत्वाखाली अँटी नार्कोटीक सेल तयार करण्यात आला असणे, शाळा-महाविद्यालयांच्या परिसरात नार्कोटीक्सच्या संदर्भात शासनाने झिरो टॉलरन्स पॉलीसी सुरु केली असणे, विद्यमान शासनाने २० हजार पोलीस भरतीची एकत्रित प्रक्रिया राबवून सर्व रिक्त पदे भरण्यासाठी पद भरतीचे निर्बंध शिथिल केले असणे, पोलीस शिपाई ते पोलीस निरीक्षक यांना वर्षाकाठी देय असलेल्या नैमित्तिक रजा १२ ऐवजी २० करण्याचा निर्णय घेतला असणे, पोलीसांना सवलतीच्या दरात गृह कर्जासाठी सन २०१७ ची लोकप्रिय योजना की जी मागील शासनाने बंद केली होती ती पुन्हा लागू केली असणे, राज्यात ३४ फॉरेन्सिक लॅब तयार करण्यात आल्या असून टेक्निकल एक्झिडन्स हा ह्युमन एक्झिडन्सपेक्षा बोलका असल्याने व ह्युमन एक्झिडन्स होस्टाईल होऊ शकत असल्याने परंतु टेक्निकल एक्झिडन्स होस्टाईल होऊ शकत नसल्याने ही वस्तुस्थिती विचारात घेता फॉरेन्सिक लॅब अधिक सक्षम करण्याच्या दृष्टीने शासनाकडून प्रयत्न होत असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्य पोलीस व मुंबई पोलीस यांनी ऑपरेशन मुस्कानच्या माध्यमातून आतापर्यंत सुमारे ३८ हजार बालकांना त्यांच्या घरी सुखरूप पोहचविल्याचे निदर्शनास येणे, देशात हरवलेली बालके व पळून आलेली बालके शोधून त्यांच्या घरापर्यंत पोचविण्याच्या कामात मुंबई व महाराष्ट्र पोलीसांचा प्रथम क्रमांक असल्याचे निदर्शनास येणे, राजकीय व सामाजिक आंदोलनातील गुन्ह्यांमध्ये जून २०२२ पर्यंत दोषारोपपत्र दाखल झालेले खटले मागे घेण्याचा निर्णय घेतला असणे, पोलीस दलातील शिपाई, पोलीस शिपाई, चालक, सशस्त्र पोलीस संवर्गातील विविध कारणास्तव रिक्त झालेली पदे तात्काळ भरण्यास शासनाने मान्यता दिली असणे, राज्यात गणपती व दहिहंडी उत्सवाच्या कालावधीत ज्या गुन्ह्यांमध्ये ३१ मार्च, २०२० पर्यंत दोषारोपपत्र दाखल झाले आहेत व ज्या खटल्यांमध्ये अटी-शर्तीची पूर्तता होते असे खटले मागे घेण्याची कार्यवाही सुरु असणे, कोरोना प्रतिबंधक आदेश लागू झाल्यानंतर या आदेशाचे उल्लंघन झाल्यामुळे २१ मार्च, २०२० ते ३१ मार्च, २०२२ पर्यंत दाखल खटले मागे घेण्याची कायदेशीर कार्यवाही सुरु असणे, पोलीस कर्मचाऱ्यांना पुरेशी निवासस्थाने उपलब्ध करून देण्यासाठी दिर्घकालीन, मध्यमकालीन व तात्काळ अशा तीन टप्प्यांवर उपाययोजना करण्याचा तसेच म्हाडाच्या मदतीने मुंबईतील पोलीस निवासस्थानांचा पुनर्विकास करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला असणे, महिलांच्या समस्यांच्या संदर्भात वेगवेगळ्या जिल्ह्यात विशेष न्यायालये व जलद गती न्यायालये तयार करण्यात येणे, तसेच समुपदेशन केंद्रे स्थापन करण्यात येणे, बलात्काराच्या गुन्ह्यांबाबतीत ६० दिवसात चार्जशीट दाखल होण्याचे प्रमाण १८ टक्क्याहून वाढविण्यात पोलीस प्रशासनाला यश आल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यात संवेदनशील असलेल्या नक्षलग्रस्त भागाकरिता शासनाने पुरेसा निधी उपलब्ध केलेला असणे, अनुसूचित जाती-जमाती प्रवर्गाचे रक्षण करण्याच्या दृष्टीने शासन प्राथमिकता देत असल्याने त्यानुषंगाने कन्व्हीक्शनचे प्रमाण वाढविण्यासाठी शासनाचे प्रयत्न असणे, राज्यातील संकटग्रस्त महिलांना तातडीने आवश्यक माहिती व मदत

मिळण्यासाठी स्वतंत्र टोल फ्री क्रमांक १८१ महिला हेल्पलाईन सुरु केली असणे, राज्यात स्टीट क्राईम डिटेक्शनमध्ये गुणात्मक बदल करण्याच्या दृष्टीने कमांड अँड कंट्रोल सिस्टीम प्रकर्षाने राबविण्याचा व आणखी ६ हजार सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याचा निर्णय घेतला असणे, राज्यात गणपती व दहिहंडी उत्सव मोकळ्या वातावरणात पार पडावे या दृष्टीने शासनाने त्यावरील निर्बंध उठविले असणे, पंढरपूरला जाणाऱ्या वारकऱ्यांना टोलमाफी केली असणे, गणेशमुर्तीच्या उंचीवरील निर्बंध उठविले असणे, गणेशोत्सवाला कोणतेही शासकीय शुल्क भरावे लागू नये याची दक्षता घेतली असणे, ज्येष्ठ नागरिकांना लुबाडणे, एकाकी राहणाऱ्या ज्येष्ठ दांपत्यांना संरक्षण इत्यादी बाबतीत शासनाने कडक धोरण राबविल्यामुळे ज्येष्ठ नागरिकांसंबंधीच्या गुन्ह्यांत कपात झाली असणे, शासनाने मागील वर्षभरात न्यायव्यवस्था बळकट करण्याच्या दृष्टीने प्रत्येक स्तरावर न्यायालयांची स्थापना करणे व न्यायालयांसाठी नवीन पदे निर्माण करण्याचे धोरण स्वीकारले असणे, राज्यातील कारागृह क्षमतेपेक्षा कैद्यांची संख्या अधिक झाल्याने राज्यात वेगवेगळ्या जिल्ह्यात नवीन कारागृहे बांधण्याची कार्यवाही सुरु असणे, कायदा व सुव्यवस्थेच्या बाबतीत कठोर उपाययोजना करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या विविध निर्णयांमुळे राज्यातील महिला, बालके, उपेक्षित वंचित घटक व ज्येष्ठ नागरिक चिंतामुक्त व मोकळ्या वातावरणात राहत असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील कायदा व सुव्यवस्था अधिक प्रखर करण्याच्या दृष्टीने सर्वकष विचारविनिमयातून नव-नवे उपक्रम राबविण्याची व त्यायोगे राज्य पोलीस दल अधिक सक्षम करण्याची आवश्यकता व त्याबाबत करावयाची उपाययोजना."

दहा : अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम ९४ अन्वये) :-

(मंगळवार, दिनांक १८ जुलै, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली तथापि चर्चा न झालेली अर्धा-तास चर्चेची सूचना (क्रमांक १)

(१) अॅड. राहूल कुल, वि.स.स.

"पुणे शहराची तहान भागविण्यासाठी टाटा पॉवर कंपनीकडून भिरा जलविद्युत केंद्रात वीज निर्मिती केल्यानंतर समुद्रात सोडण्यात येणारे मुळशी धरणातील पाणी पुण्यासाठी वापरण्याबाबत" या विषयावरील श्रीमती माधुरी मिसाळ, वि.स.स. यांच्या दिनांक २३ मार्च, २०२३ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तराची यादी क्रमांक १४२ मधील प्रश्न क्रमांक ५२६६० ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(सोमवार, दिनांक २४ जुलै, २०२३ रोजीच्या बॅलेटद्वारे ठरविण्यात आलेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना (क्रमांक २ व ३)

(२) श्री. सुनिल प्रभू, वि.स.स.

"राज्यात गृहनिर्माण संस्थांच्या भूखंड व चटई क्षेत्राचा लाभ हस्तांतरित करण्याबाबत" या विषयावरील श्री.सुनिल प्रभू व इतर वि.स.स. यांच्या तारांकित प्रश्न क्रमांक ६५१०४ ला दिनांक १९ जुलै, २०२३ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(३) श्री. भिमराव तापकीर, वि.स.स.

"पिंपरी-चिंचवड (जि.पुणे) परिसरात रस्त्यावरचा जाहिरात फलक कोसळून झालेल्या अपघातात पाच जणांचा झालेला मृत्यू" या विषयावरील श्री. लहू कानडे व इतर वि.स.स. यांच्या तारांकित प्रश्न क्रमांक ६४५९६ ला दिनांक १८ जुलै, २०२३ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : २४ जुलै, २०२३

जितेंद्र भोळे,
सचिव (१) (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा